

לא תבשל גדי בחלב אמו: מבט חדש

Seething a Kid in Its Mother's Milk: A Fresh Look

(1) שמות כג, ו-יט

(ו) לא תטח משפט אבינך בריבו: (ז) מדבר-שקר תרחק ונקי וצדיק אל-תהרג כי לא-אצדיק רשע: (ח) ושחד לא תקח כי השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים: (ט) וגר לא תלחץ ואתם ידעתם את-נפש הגר כי-גרים הייתם בארץ מצרים: (י) ושש שנים תזרע את-ארצך ואספת את-תבואתה: (יא) והשביעית תשמטנה ונטשתה ואכלו אביני עמך ויתרם תאכל חית השדה ברתעשה לברמך לזיתך: (יב) ששית ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת למען ינוח שורך וחסדך ונפש בך אמתך והגר: (יג) ובכל אשר-אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על-פיך: (יד) שלש רגלים תזג לי בשנה: (טו) את-חג המצות תשמד שבעת ימים תאכל מצות באשר צויתך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא-יראו פני ריכם: (טז) וחג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג האסוף בצאת השנה באספת את- מעשיך מן-השדה: (יז) שלש פעמים בשנה יראה כל- זכורך אל-פני האדון ה': (יח) לא-תזבח על-חמץ דם-זבחי ולא-ילין חלב-חגי עד-בקר: (יט) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך

לא-תבשל גדי בחלב אמו:

(2) שמות לד, יא-כו

(יא) שמד-לך את אשר אנכי מצוה היום הנני גרש מפניך את-האמורי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבסי: (יב) השמר לך פן-תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פריהיה למוקש בקרבך: (יג) כי את-מוזבחתם תתנון ואת-מצבתם תשבדון ואת-אשריו תכרתון: (יד) כי לא תשתחוה לאל אחר כי ה' קנא שמו אל קנא הוא: (טו) פן-תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחן: (טז) ולקחת מבנותי לבניך וזנו בנותי אחרי אלהיהן וזנו את-בניך אחרי אלהיהן: (יז) אלהי מסכה לא תעשה-לך: (יח) את-חג המצות תשמד שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים: (יט) כל-פטור רחם לי וכל-מקנך תזכר פטור שור ושה: (כ) ופטור חמור תפדה בשנה ואם-לא תפדה וערפתו כל בכור בניך תפדה ולא-יראו פני ריכם: (כא) ששית ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת: (כב) וחג שבעת תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסוף תקופת השנה: (כג) שלש פעמים בשנה יראה כל-זכורך את-פני האדון ה' אלהי ישראל: (כד) כי-אודיש גוים מפניך והרחבתי את-גבלך ולא-יחמד איש את-ארצך בעלתך לראות את- פני ה' אלהיך שלש פעמים בשנה: (כה) לא-תשחט על-חמץ דם-זבחי ולא-ילין לבקר זבח חג הפסח: (כו) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך

לא-תבשל גדי בחלב אמו:

(3) דברים יד, א-כט

(א) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַדְּדוּ וְלֹא תִשְׁמְיֻם קַרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת: (ב) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתֶּה לַה' אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאָרֶץ: (ג) לֹא תֹאכַל כָּל-תְּבוּעָה: (ד) זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שֹׂר שֶׁה כְּשִׁבִים וְשֶׁה עֵזִים: (ה) אֵיל וְצִבִי וְיַחְמֹר וְאִקוּ וְדִישָׁן וְתֹאן וְזֶמֶר: (ו) וְכָל-בְּהֵמָה מִפְּרִסַת פְּרִסָּה וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת שְׁתֵּי פְּרִסוֹת מֵעֶלְת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֵתָה תֹאכְלוּ: (ז) אֲךָ אֶת-זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּעֵלֵי הַגֵּרָה וּמִמְּפָרִיטֵי הַפְּרִסָּה הַשְּׂסוּעָה אֶת-הַגְּמֹל וְאֶת-הָאֲרָגָת וְאֶת-הַשֶּׁפָּן כִּי-מֵעֵלָה גֵּרָה הִמָּה וּפְרִסָּה לֹא הִפְרִיטוּ טְמֵאִים הֵם לָכֵם: (ח) וְאֶת-הַחֲזִיר כִּי-מִפְּרִיט פְּרִסָּה הוּא וְלֹא גֵרָה טְמֵא הוּא לָכֵם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ: (ט) אֶת-זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בְּמִים כָּל אֲשֶׁר-לוֹ סַנְפִיר וְקִשְׁקִשַׁת תֹּאכְלוּ: (י) וְכָל אֲשֶׁר אֵי-לוֹ סַנְפִיר וְקִשְׁקִשַׁת לֹא תֹאכְלוּ טְמֵא הוּא לָכֵם: (יא) כָּל-צִפּוֹר טְהוֹרָה תֹאכְלוּ: (יב) וְזֶה אֲשֶׁר לֹא-תֹאכְלוּ מֵהֶם הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס וְהַעֲזוּנִיָּה: (יג) וְהַרְאָה וְאֶת-הָאֵיָה וְהַדִּיָּה לְמִינָהּ: (יד) וְאֶת כָּל-עֶרֶב לְמִינֹ: (טו) וְאֶת בַּת הַיַּעֲנֵה וְאֶת-הַתְּחִמָּס וְאֶת-הַשִּׁחַף וְאֶת-הַנֶּזֶן לְמִינָהּ: (טז) אֶת-הַכּוֹס וְאֶת-הַיִּנְשׁוּף וְהַתְּנִשְׁמֹת: (יז) וְהַקָּאֵת וְאֶת-הַרְחֻמָּה וְאֶת-הַשֶּׁלֶךְ: (יח) וְהַחֲסִידָה וְהַאֲנָפָה לְמִינָהּ וְהַדּוּכִיפַת וְהַעֲטֹלָף: (יט) וְכָל שֶׂרֶץ הָעוֹף טְמֵא הוּא לָכֵם לֹא יֹאכְלוּ: (כ) כָּל-עוֹף טְהוֹר תֹּאכְלוּ: (כא) לֹא תֹאכְלוּ כָּל-נְבֵלָה לְגֵר אֲשֶׁר-בְּשַׁעֲרֵיךָ תִּתְנַנֵּה וְאֶכְלָה אִם מָכַר לְנַכְדֵי כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתֶּה לַה' אֱלֹהֶיךָ

לֹא-תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ:

(4) מכילתא דרבי ישמעאל משפטים - מסכתא דכספא פרשה כ

רבי שמעון בן אלעזר אומר, מפני מה נאמר בשלשה מקומות, אחת לבהמה גסה ואחת לדקה ואחת לחיה. ר' שמעון בן יוחאי אומר, אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה ואחד איסור בישול

(5) אבן עזרא שמות כג:ט

אולי היה, כי אכזריות לב הוא לבשל הגדי עם חלב אמו, כדרך ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו

(6) רמב"ן דברים יד:כא

וטעם כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה לַה' אֱלֹהֶיךָ - דבק עם לא תבשל גדי בחלב אמו - כי איננו מאכל נתעב, אבל יאסור אותו להיותנו קדושים במאכלים...

(7) ספר מורה הנבוכים חלק ג פרק מח

ואמנם איסור בשר בחלב עם היותו מזון עב מאד בלא ספק ומוליד מלוי רב, אין רחוק אצלי שיש בו ריח עבודה זרה, אולי כך היו עושין בעבודה מעבודתיה או בחג מחגייהם...

(8) ספרי דברים פרשת ראה פסקא קד

לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ, למה נאמר כנגד שלש בריתות שכרת הקדוש ברוך הוא עם ישראל שלש פעמים אחת בחורב ואחת בערבות מואב ואחת בהר גריזים ובהר עיבל.